

यत् कर्म कृत्वा कुर्व्यंश्च करिष्यंश्चैव लज्जति ।
 तज्ज्ञेयं विदुषा सर्व्वं तामसं गुणलक्षणं ॥ ३५ ॥
 येनास्मिन् कर्मणा लोके ख्यातिमिच्छति पुष्कलां ।
 न च शोचत्यसम्पत्तौ तद्विज्ञेयं तु राजसं ॥ ३६ ॥
 यत् सर्व्वेणेच्छति ज्ञातुं यन्न लज्जति चाचरन् ।
 येन तुष्यति चात्मास्य तत् सत्त्वगुणलक्षणं ॥ ३७ ॥
 तमसो लक्षणं कामो रजसस्त्वर्थ उच्यते ।
 सत्त्वस्य लक्षणं धर्मः श्रेष्ठमेषां यथाक्रमं ॥ ३८ ॥
 येन यांस्तु गुणेनैषां संसारान् प्रतिपद्यते ।
 तान् समासेन वक्ष्यामि सर्व्वस्यास्य यथाक्रमं ॥ ३९ ॥
 देवत्वं सात्विका यान्ति मनुष्यत्वं च राजसाः ।
 तिर्य्यक्तं तामसा नित्यमित्येषा त्रिविधा गतिः ॥ ४० ॥
 त्रिविधा त्रिविधैषां तु विज्ञेया गौणिकी गतिः ।
 अधमा मध्यमाग्रा च कर्मविद्याविशेषतः ॥ ४१ ॥
 स्थावराः कृमिकीटाश्च मत्स्याः सर्पाः सकच्छपाः ।
 पशवश्च मृगाश्चैव जघन्या तामसी गतिः ॥ ४२ ॥
 हस्तिनश्च तुरङ्गाश्च शूद्रा स्नेच्छाश्च गर्हिताः ।
 सिंहा व्याघ्रा वराहाश्च मध्यमा तामसी गतिः ॥ ४३ ॥